

**ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ БІЛІМ
БАСҚАРМАСЫНЫҢ «АРҚАЛЫҚ ҚАЛАСЫ
ӘКІМДІГІНІҢ БІЛІМ БӨЛІМІ» ММ
«Б.Майлин атындағы №3 жалпы білім беретін мектебі»КММ**

«Бекітемін»

Бұйрық №241 29.08.2024ж

29.08.2024ж №1 педагогикалық
кеңесінде

«Арқалық қаласы әкімдігінің білім
бөлімінің «Б.Майлин атындағы №3
ЖББМ» КММ басшысы

Ахатов Н.А

«29» тамыз 2024ж.

«Жас Талант»

**ҚОСЫМША ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Бағыты- шығармашылық

Бағдарламаны іске асыру мерзімі-1 жыл

Бағдарлама түрі-модификацияланған

Деңгей-бастапқы

Білім алушылардың жасы: 10-15 жас

Құрастырушы: Ахметжанова Гулназ Маликовна

Мектепалды даярлық тәрбиешісі

Қосымша білім беру педагогі

МАЗМҰНЫ

1.Түсінік хат	3
2.Бағдарламаның мазмұны	5
3.Тақырыптық –оқу жоспары	7
4.Әдебиет тізімі	8

ТҮСІНІК ХАТ

Театр – өнер түрлерінің балалар үшін оңай және тиімдісі, ол қазіргі заман педагогикасы мен психологиясының көкейкесті мәселелерін шешуге жағдай жасайды.

Театр баланың рухани және шығармашылық потенциалын ашады және әлеуметтік ортаға бейімделуіне мүмкіндік береді.

Театр балаларға қуаныш пен шаттық әкеледі, көңіл-күйлерін көтереді. Бірақ қойылымды ермек ретінде ғана қарауға болмайды.

Мектепте психологиялық адаптация кезінде балалардың 67 – 69 % қорқыныш, үрей, тежеу, ал кейбіреулерінде керісінше абыржу пайда болады.

Балалардың көбінде тәртіп дағдылары болмайды, зейін мен есте сақтау қабілеттері жеткілікті дамымаған болады. Баланың эмоционалды ашылуына, сезінуге және көркемдік қиялдауға үйрету ең қысқа жолы – ойын, қиялдау, ойдан шығару болып табылады. Осының барлығын театр әрекеті арқылы жүзеге асыруға болады.

Театр әрекеті тәртіптің әлеуметтік дағдылары бойынша тәжірибені адамгершілікті насихаттайтын ертегілер мен әдеби шығармалар арқылы қалыптастырады. Ертегінің арқасында бала әлемді ойымен ғана емес жүрегімен таниды, танып – ақ қоймай өзінің жақсы мен жамандыққа көзқарасын білдіреді. Сүйікті кейіпкерлер еліктеу үлгісіне айналады, театр әрекеті арқасында педагогтар балаға позитивті әсер етеді.

Бағдарлама баланы жан-жақты жеке тұлға ретінде қалыптасуын, қайталанбас ерекшелігін дамытуға негізделген. Бағдарламада алғаш рет театралды- ойындық әдіс-тәсілдер жүйеленген, олар мектепалды шақ кезеңдерінің психологикалық ерекшеліктеріне сәйкес бөлінген.

Мектепалды жаста басты әрекет – сюжетті-ролдік ойын. Сюжетті – рөлдік ойында бала басқа адамдардың өмірдегі жағдаяттарын өз басынан кешіргендей қабылдайды, олардың әрекетінің мағынасын түсінеді. Еркін ойындарда балалардың қорқынышы, үрейі, агрессиясы босап, балалардың бір-бірімен қарым-қатынас жасауларын жеңілдетеді.

Жүзеге асыру тәсілі бойынша бұл көркем бағдарлама. Оқу жоспарының вариативті бөлімінен аптасына 1 сағат бөлінеді, жалпы 1 жылға 32 сағат.

Бағдарлама 1 жыл оқытуды көздейді. Тиімді балалар саны 15, бұл әр баламен жеке-дара жұмыс жасауға мүмкіндік береді.

Мектепалды жас қарқынды психологиялық дамудың кезеңі болып табылады.

Негізгі орын қарапайымнан күрделіге жету принципі бойынша құрылған сөйлеу мәдениеті мен техникасын үйренуге, қойылыммен жұмыс жасауға бөлінген. Қайталау мен білім мөлшерін кеңейтуге негізделген бір деңгейден екінші деңгейге көшу.

Мақсат: театр әрекетімен айналысу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

1. Театр әрекеті негізінде баланың дамуына жағдай жасау.
2. Көру, есту зейінін, есте сақтау, байқағыштық, тапқырлық, қиялдау, кеңістік ойлау қабілеттерін дамыту.
3. Балаларды театр түрлерімен таныстыру.
4. театралды – ойын әрекетіне, көрермен мәдениетіне тұрақты қызығушылықтарын тәрбиелеу.

Түлек моделі:

- алаңда тегіс орналасу арқылы кеңістікте бейімделу біліктілігі;
- педагог берген мизансценаларды есте сақтау біліктілігі;
- бір фразаны немесе жаңылтпашты әртүрлі интонациямен айту біліктілігі;
- бұлшық еттердің жеке топтарын еркін босату және қатайту;

БАҒДАРЛАМАНЫҢ НЕГІЗГІ МАЗМҰНЫ

1. Сабақты ұйымдастыру жұмысы

Топ құру, танысу, шығармашылық қабілеттерін анықтау.

Театр тарихы туралы әңгімелеу. Театрдың тәртіп ережелерімен танысу.

Мамандықтармен танысу.

2. Қарапайым этюдтер материалы негізінде қуыршақ жүргізу дағдыларын меңгеру

2.1 Көлеңке театрындағы жүргізу тәсілдерін меңгеру.

Қарапайым этюдтерді үйрену.

2.2 Бас қуыршақпен жұмыс жасау.

Қолғап қуыршақтарын басқару. Қойылым көрсету.

2.3 Үстел театрының қуыршақтарын жүргізу тәсілдерін үйрену.

Үстел театрымен танысу және жұмыс жасау.

2.4 Қолмен жұмыс жасау.

Этюдтар. Мәнерлеп жестикуляция жасау іскерлігі. Импровизация.

3. Сөйлеу мәдениеті мен техникасы

Сахналық тілдің ерекшеліктері. Мәнерлеп оқу сабақтары, логикалық екпін.

Дикция. Артикуляция.

3.1 Халық шығармашылығымен танысу. Қазақ халық шығармашылығымен жұмыс: мақал – мәтелдер, жаңылтпаштар. Демалу ойын – жаттығулары.

3.2 Театр мәдениетінің негіздері.

Театр өнерінің ерекшеліктері. Театр өнерінің түрлері. Театр ішінен және сыртынан.

4. Ритмопластика

Пластикалық импровизация. Жест және мимика арқылы образдар жасау.

4.1 Вестибулярды аппараты үйлестіру

4.2 Адам және жануардың жүріс-тұрысы

5. Драматизацияның негізгі принциптері

Таныс әдеби сюжеттер бойынша қойылымдар қою.

5.1 Ойын - драматизация

Образ жасау.Рөлді қалай дұрыс ойнау.

5.2 Театр әрекеті.

Әртүрлі ертегілерді ойнау.

5.3 Импровизация

Жест, мимика, қозғалыс, мезансценаның көмегімен әдеби шығармамен жұмыс жасау.

6. Жеке-дара жұмыс

6.1 Қойылыммен жұмыс

6.2 Дауыспен жұмыс

6

7. Театралдық қойылыммен жұмыс.

7.1 Мәтінмен жұмыс

Идеяларды анықтау.Кейіпкерлер образы, сөздік әрекеттері.Мәнерлеп оқу іскерлігін дамыту.

7.2 Рөлмен жұмыс

Кейіпкер образы.Кейіпкер мен актердің сахнадағы қарым-қатынасы. Шығармашылық көрулер.

7.3 Репетициялар. Сахналық кеңістік.

Мезансценалар. әр сцена бойынша жеке жаттығу. Барлық қойылымның репетициясы.Қорытынды репетиция.

7.4 Музыкалық шығармамен танысу.

7.5 Сөйлеу мәнерімен жұмыс жасау.

7.6 Театралдық қойылыммен жұмыс жасаудың қорытындысы

Қойылымды көрерменге көрсету.Ата-аналар алдында есеп беру.

ӘДЕБИЕТ ТІЗІМІ

1. Артёмова Л.В. Театрализованные игры дошкольников. – М.: Просвещение, 1991.
2. Генов, Театр для малышей. – М.: 1987.
3. Маханева, Театрализованные занятия в детском саду. – М.: 2004.
4. Чурилова Э.Г. Методика театральной деятельности дошкольников. – М.: 2001.

Оқу тақырыптық жоспары

№	Жүргізілген іс-іс шаралар мазмұны	Сағат саны тоерия	Сағат саны Тәжірбие	Сынып Өтетін орыны	Өтетін күні
1	Үйірменің жұмыс жоспарымен танысу Үйірмеқатысушыларының тізімі	1	2	Мәжіліс залы	04-06.09
2	Үйірме бұрышын дайындау	1	2	Мәжіліс залы	11 -13.09
3	Театр Үйірмесініңтабиғатты	1	2	Мәжіліс залы	18-20.09
4	Драма туралы түсінік, шығару тарихы	1	1	Мәжіліс залы	25.09
5	Сахнаэтикасы	1	1	Мәжіліс залы	27.09
6	Театр үйірмесінің негізгі принциптері	1	2	Мәжіліс залы	02 -04.10
7	Сөз әрекеті, сөіз астарын ашу	2	2	Мәжіліс залы	09-11.10
8	Грим туралы, кәрі адам гримі, әйел гримі	1	1	Мәжіліс залы	16.10
9	Сахыналық киім, образ, тіл жаттығулары	2	2	Мәжіліс залы	18-23.10
10	Ролге бөлу	1	3	Мәжіліс залы	25-30 10-11
11	«Театрдың ғажайып әлемі « республикалық фестиваль байқауы		1	«Жас - Ұлан»БЖО	06.11
12	Ертеңгінің сенариімен танысып үйрену. «Қызыл телпек» ертегісі мазмұны	1	2	Мәжіліс залы	08-13.11
13	Театр-ұжымдық өнері	2	2	Мәжіліс залы	15-20.11
14	Ертеңгі мазмұнын ашуға сай келетін музыка таңдау Дайындық жұмысы	2	2	Мәжіліс залы	22-27.11
15	Әрекеттендірушыы «Егер де....»	1	2	Мәжіліс залы	29-3.12
16	Әдеп пен мадинет	1	1	Мәжіліс залы	06.12
17	Актерлік өнердің негіздері	2	2	Мәжіліс залы	11-13.12
18	«Мақта қыз бенмысық»ертегісі	1	3	Мәжіліс залы	18-20-25.12
19	Сөйлеу ережесімен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі	2	2	Мәжіліс залы	27-01.01
20	Сахналық этюдтер	1	1	Мәжіліс залы	03.01
21	Диалог-жануарларға дыбыстық еліктеу	1	3	Мәжіліс залы	08-10 -15.01
22	Оқушылардың сұрауы бойынша рольдерге бөлу	2	2	Мәжіліс залы	17-22.01
23	Сахналық зейін , әрекет күрес	2	2	Мәжіліс залы	24-29.01
24	Аутотренинктер жаттығулар	1	1	Мәжіліс залы	31.01
25	Халық ертегісі «Өнер күші» талдау әңгімелеу	1	1	Мәжіліс залы	05.02
26	Жаңа жылдық ертегі		1	Жас -Ұлан»БЖО	07.02
27	«Мен сұлулық , достық, әлеміндемін, әлем» менде Достық сұлулық тақырыбындағы шығармалар	2	2	Мәжіліс залы	12 -11.02
28	Сахыналық этюдтер дайындау «Таксиде, Көшеде, Көлікте, лифте,» , пойезда, вагонда, Демалыста	1	3	Мәжіліс залы	19-21- 26.02
29	Саусақ театры	2	2	Мәжіліс залы	28-02.03
30	«Армандастари» обылыстық, республикалық конкурс Қалалық кезең»		1		12.03
31	«Күнді іздеген достар» сахналық қойлым	2	2	Мәжіліс залы	14-19.03
32	«Жақсылық пен жамандық»	2	2		25-28.03
33	«Әдептің жалпы адам мәдинетімен байланысты»	1	2	Мәжіліс залы	02-04.04
34	«адам-ұлы құндылық тақырыбында өз жақындарының суреттерімен әңгіме құрау»	1	2	Мәжіліс залы	09-11.04

35	Театр ұжымдық көркем өнер	2	2	Мәжіліс залы	16-18.04
36	«Сөйлеу әліппесі» дөңгелек үстел	1	1	Мәжіліс залы	23.04
37	«Сөйлеу әліппесі» дөңгелек үстел	1	1	Мәжіліс залы	25.04
38	«Өз болашағының-өз қолында» театрға саяхат	1	3	Мәжіліс залы	30.04
39	Қалалық мұражайға саяхат		1	Мәжіліс залы	02.05
40	«Сахнаэтикасы»	2	2	Мәжіліс залы	06-08.05
41	«Қазақстан балалары шексіз әлемінде балалар киносының республикалық кезеңінің қалалық кезеңі»		1	Жас -Ұлан»БЖО	14.05
42	«Әдеби кештерге бару»	1	3	Мәжіліс залы	16.05
43	«Балалардың құқығын қрғау конвенциясымен таныстыру»	1	2	Мәжіліс залы	20.05
44	«Сұлулық қалай түсінесің?»	2	2	Мәжіліс залы	21.05
45	Жыл қортындысы бойынша «Ашық сахна атты ең үздік театр жетекшілерін марапаттау»		2	Жас -Ұлан»БЖО	23.05
		54	82		

Үйірме жетекшісі : Ахметжанова Гулназ Маликовна

**Б. Майлин атындағы №3 жалпы білім беретін мектебінің
2024-2025 оқу жылындағы
«Жас талант» театр үйірмесінің оқушылар тізімі**

№	Оқушының аты-жөні	Туған күні, айы жылы	Сыныбы
1	Максұт Кәусар Русланқызы	30.04.2013	4б
2	Сәбитбек Жәния Асылханқызы	03.03.2013	6б
3	Тұрғынбай Жансая Бауыржанқызы	08.04.2013	6б
4	Уаш Арман Айдосұлы	03.10.2012	6а
5	Түгел Нұрмұхаммед Әділханұлы	01.06.2012	7а
6	Испанов Жандос Муратович	08.01.2009	10б
7	Осипов Ахмет	10.10.2014	4а
8	Туленова Сабина Жанабергеновна	15.04.2011	7б
9	Жалғасбай Сабина Саянқызы	31.03.2012	7б
10	Адылханқызы Айым	12.04.2012	7б
11	Маратқызы Ақкенже	09.12.2012	6а
12	Жұбаныш Аяулым Бауыржанқызы	16.02.2013	6 а

Үйірме жетекшісі:

Ахметжанова Гулназ Маликовна